

QUAN HỆ CHÍNH TRỊ - NGOẠI GIAO VIỆT - ANH TRONG THẬP NIÊN ĐẦU THẾ KỶ XXI VÀ TRIỂN VỌNG

PGS.TS. Phan Văn Rân

Ths. Nguyễn Thu Hiền

Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh

Kể từ sau Chiến tranh Lạnh, đặc biệt từ đầu thế kỷ XXI đến nay, quan hệ Việt-Anh đã có bước phát triển vượt bậc. Sự phát triển này do nhiều nguyên nhân khác nhau, song trước hết xuất phát từ nhu cầu hợp tác của mỗi nước.

Đối với Anh: Đông Á nói chung, Đông Nam Á (ĐNÁ) nói riêng luôn có vị trí quan trọng trong chính sách đối ngoại của Anh. Một mặt, Anh có nhu cầu củng cố vai trò và vị trí của mình tại các thuộc địa cũ trong khu vực trước ảnh hưởng ngày càng lớn của Trung Quốc; mặt khác Anh thực sự thấy lợi ích trong phát triển quan hệ hợp tác kinh tế với khu vực này. Việt Nam là một quốc gia nằm trong khu vực ĐNÁ, một khu vực có vị trí chiến lược quan trọng và được đánh giá là phát triển năng động, có vai trò ngày càng tăng trên trường quốc tế. Với chính sách đối ngoại rộng mở, đa phương hóa, đa dạng hóa các quan hệ quốc tế cùng với những thành công của công cuộc đổi mới, dồi dào tiềm năng và triển vọng phát triển, Việt Nam đã và đang trở thành một đối tác quan trọng đối với các nước. Với mục đích tăng cường quan hệ kinh tế thương mại với các nền kinh tế

mới nổi và mở rộng ảnh hưởng của mình tại khu vực ĐNÁ, Anh đã ngày càng chú trọng và tích cực thúc đẩy quan hệ hợp tác với Việt Nam.

Ngoài những lợi ích kinh tế - thương mại, Anh còn muốn thông qua Việt Nam để theo đuổi các lợi ích ở khu vực ĐNÁ. Ngoại trưởng Anh William Hague trong buổi ký tuyên bố Thiết lập đối tác chiến lược với Việt Nam đã phát biểu: *"Thoả thuận ngày hôm nay với Việt Nam là một minh chứng nữa cho cam kết của nước Anh trong việc theo đuổi một chính sách đối ngoại năng động với các nước đang trỗi dậy trên toàn thế giới"*.

Sau khi Việt Nam trở thành thành viên ASEAN, mối quan hệ giữa Việt Nam và Anh đã được bổ sung và hỗ trợ thêm bằng mối quan hệ EU - ASEAN và trong khuôn khổ ASEM. Điều đáng chú ý, Việt Nam là nước đầu tiên ở khu vực ĐNÁ chủ động có chiến lược tổng thể về hợp tác với EU, khẳng định vị thế của EU trong đối ngoại của mình nhằm xây dựng quan hệ Việt Nam - EU thành quan hệ đối tác bình đẳng, hợp tác toàn diện, lâu dài, vì hòa bình và phát triển. Có thể nói, việc phát triển quan hệ chính trị -

ngoại giao với EU đã tác động tích cực đến việc cải thiện và phát triển mối quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa Việt Nam với các nước thành viên EU, trong đó có Anh. Đại sứ Anh tại Việt Nam, Mark Kent đã nhấn mạnh: *"Anh coi trọng phát triển quan hệ với châu Á nói chung và với Việt Nam nói riêng vì Việt Nam đang ngày càng phát huy vai trò tích cực trên trường quốc tế và đang phục hồi tốt sau cuộc khủng hoảng kinh tế - tài chính vừa qua"...* *"Chính mối quan hệ hợp tác tốt đẹp truyền thống, sự trở dậy của nền kinh tế Việt Nam, uy tín và vị thế của Việt Nam đã giúp quan hệ Việt Nam - Vương quốc Anh vươn lên một tầm cao mới"*.

Đối với Việt Nam: Trong quá trình tiến hành công cuộc đổi mới, thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, rộng mở, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế với phương châm Việt Nam "là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế"... , cùng với việc ưu tiên củng cố và phát triển quan hệ với các nước láng giềng, các nước XHCN, các nước trong khu vực và bạn bè truyền thống, Đảng và Nhà nước ta còn nhấn mạnh sự cần thiết phải cải thiện và phát triển quan hệ với các nước tư bản phát triển, trong đó có Vương quốc Anh.

Trong 27 nước thành viên của EU, Anh là một trong ba nền kinh tế chủ đạo có ảnh hưởng nhất định đến toàn Khối. Vì vậy, việc tăng cường quan hệ với Anh sẽ tạo điều kiện thuận lợi để Việt Nam thúc đẩy quan hệ với

EU. Trong quan hệ thương mại song phương, tuy Anh không phải là một bạn hàng truyền thống của Việt Nam, nhưng với tiềm năng to lớn về kinh tế cũng như vị thế của nước Anh hiện nay, Anh là một đối tác rất quan trọng mà Việt Nam cần tranh thủ. Anh là một nước công nghiệp phát triển, có thể xuất khẩu sang Việt Nam những thiết bị máy móc, công nghệ phục vụ cho quá trình CNH, HĐH mà Việt Nam đang tiến hành. Anh cũng là nước có thể mạnh vượt trội về tài chính, ngân hàng, dầu khí, đóng tàu, giáo dục-đào tạo, ứng phó với biến đổi khí hậu... và đây cũng chính là những lĩnh vực mà Việt Nam đang có nhu cầu lớn.

Có thể nói việc tăng cường quan hệ hợp tác Việt-Anh bắt nguồn từ sự gặp gỡ của nhu cầu hợp tác của mỗi nước và cũng là xu hướng phát triển chung của đời sống quan hệ quốc tế thời kỳ sau Chiến tranh Lạnh. Đây cũng chính là cơ sở để thúc đẩy sự phát triển mối quan hệ Việt-Anh thời gian qua, vì lợi ích của mỗi nước, đồng thời cũng là nhân tố góp phần vào hòa bình, ổn định và hợp tác tại ĐNÁ nói riêng, Châu Á- Thái Bình Dương (CA-TBD) nói chung.

Từ nhu cầu và thiện chí của mỗi nước, quan hệ giữa Việt Nam và Vương quốc Anh thời kỳ sau Chiến tranh Lạnh, đặc biệt trong thập niên đầu thế kỷ XXI, đã có những bước phát triển đáng kể trên nhiều lĩnh vực khác nhau, trước hết là lĩnh vực chính trị-ngoại giao. Chính phủ hai nước nhận thức sâu sắc rằng, phát triển quan hệ trên lĩnh vực chính trị-ngoại giao là điểm khởi đầu, tạo cơ sở

pháp lý cho sự phát triển quan hệ Việt-Anh trên các lĩnh vực khác, đáp ứng nhu cầu và lợi ích của mỗi nước.

1. Trên cơ sở *Quan hệ đối tác* được tích cực xây dựng trong thập niên 90 thế kỷ XX, ngày 19/9/2006, chính phủ hai nước đã ký thỏa thuận nâng mối quan hệ Việt-Anh lên thành *Quan hệ đối tác phát triển* (Development Partnership Arrangement - DPA). Đây là một văn kiện quan trọng đánh dấu một mốc mới trong quan hệ chính trị - ngoại giao song phương Việt - Anh và định khung, định hướng phát triển quan hệ song phương trong cả một thập niên từ năm 2006 đến năm 2016. Việc triển khai DPA được phân thành 2 giai đoạn: Giai đoạn 1 từ năm 2006 đến năm 2010; Giai đoạn 2 từ năm 2011 đến năm 2016. Trong giai đoạn I, Chính phủ Anh sẽ viện trợ không hoàn lại cho Việt Nam 250 triệu bảng Anh trong giai đoạn 2006-2010, trong đó dành khoảng 70% ngân sách để hỗ trợ cho các chương trình liên quan đến giảm nghèo của Việt Nam. Ngay từ năm 2006, khi ký kết văn kiện này với Việt Nam, phía Anh đã hỗ trợ Việt Nam 19 triệu bảng Anh thông qua Sáng kiến Xóa nợ song phương. Phần lớn số tiền này được sử dụng cho hoạt động hỗ trợ nhân đạo, xây dựng nhà ở, giúp đỡ những người nghèo bị ảnh hưởng bởi thiên tai.

DPA còn được cụ thể hóa qua các Kế hoạch Hỗ trợ quốc gia (Country Assistance Plan - CAP) và liên tục được bổ sung, hoàn thiện bằng các văn bản mới, qua đó một loạt

nội dung hoạt động đã được thực hiện như: Chương trình hỗ trợ phát triển giao thông nông thôn nhằm giảm chi phí vận tải và tăng khả năng tiếp cận thị trường; Chương trình giáo dục cơ bản cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn; Dự án hỗ trợ thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về Giáo dục của chính phủ Việt Nam; Chương trình ngăn ngừa lây nhiễm HIV/AIDS...

Thể hiện quyết tâm phát triển quan hệ Việt-Anh, tháng 3/2007, lần đầu tiên Thủ tướng Anh Tony Blair đã cử Đặc phái viên Thủ tướng, Thượng Nghị sỹ Charles Powell, sang Việt Nam trao thư của Thủ tướng Anh cho Thủ tướng Việt Nam, trong đó nêu bật sự hài lòng của phía Anh về sự phát triển tốt đẹp cũng như mong muốn tăng cường hơn nữa quan hệ Anh và Việt Nam trong thời gian tới. Đáp lại thiện chí này từ phía Anh và trong bối cảnh quan hệ hai nước đang phát triển nhanh chóng đồng thời là năm diễn ra các sự kiện quan trọng kỷ niệm 35 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước, tháng 3/2008, Thủ tướng Việt Nam Nguyễn Tấn Dũng đã thăm chính thức Anh. Xuất phát từ nhận thức hai quốc gia Việt Nam và Anh cũng như hai nền kinh tế đã hội đủ các điều kiện để bổ sung cho nhau, lãnh đạo hai nước đã ký Tuyên bố Chung, trong đó hai bên cam kết tiếp tục thúc đẩy quan hệ hợp tác nhiều mặt giữa hai nước lên bước phát triển mới sâu rộng và hiệu quả hơn theo hướng "Quan hệ đối tác vì sự Phát triển" dựa trên 5 trụ cột chính: Chính trị-Ngoại giao; Thương mại-

Đầu tư; Hợp tác phát triển; Giáo dục-Đào tạo; Di cư và Chống tội phạm có tổ chức.

Cũng trong chuyến thăm này, Thủ tướng hai nước nhấn mạnh tầm quan trọng của mối quan hệ hợp tác chính trị chặt chẽ và mang tính xây dựng. Để hiện thực hóa các cam kết của “Quan hệ đối tác phát triển” Việt-Anh, trong năm 2008 đã có một loạt chuyến thăm cấp cao của quan chức Anh tới Việt Nam như: Bộ trưởng Kinh doanh và Cải cách doanh nghiệp John Hurton, Bộ trưởng Bộ Tư pháp, đặc biệt là chuyến thăm của Hoàng tử Anh Andrew từ ngày 6 đến 10/9 nhân dịp kỷ niệm 35 năm hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao. Với sự kiện Việt Nam chính thức trở thành Ủy viên Không thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc (HĐBA LHQ) nhiệm kỳ 2008-2009, hai nước đã tăng cường hợp tác trong nhiều vấn đề then chốt liên quan đến hòa bình và an ninh thế giới, cũng như các nội dung khác trong chương trình nghị sự của HĐBA, trong đó hai bên thống nhất về sự cần thiết của việc tiến hành cải tổ LHQ. Liên quan đến vấn đề này, Thủ tướng Anh đánh giá cao vai trò tiên phong của Việt Nam trong việc thực hiện “Một Liên hợp quốc” ở Việt Nam. Ngoài ra, lãnh đạo hai nước cũng cam kết sử dụng ảnh hưởng và vị thế khu vực của mình để mang lại lợi ích cho nhau. Phía Anh cũng cam kết sẽ giúp Việt Nam tối đa hóa những ảnh hưởng tích cực và hạn chế các tác động tiêu cực của quá trình toàn cầu hóa. Trong lĩnh vực quản lý nhà nước, chính phủ Anh sẽ tích

cực giúp đỡ chính phủ Việt Nam trong vấn đề xây dựng nhà nước pháp quyền chống tham nhũng, tăng cường tính minh bạch, trách nhiệm giải trình của các thành viên chính phủ, của các bộ ngành...

Nhằm cụ thể hóa và triển khai hiệu quả DPA, ngày 13/01/2009, chính phủ hai nước đã ký kết một văn kiện quan trọng hoạch định tầm nhìn chung cho các ưu tiên của mối quan hệ Việt-Anh đến năm 2013 với tên gọi “*Quan hệ hợp tác Việt - Anh đến năm 2013*” (Năm 2013 hai nước sẽ kỷ niệm 40 năm thiết lập quan hệ ngoại giao và 5 năm triển khai thực hiện Truyền bố chung 2008), trong đó xác định rõ các mục tiêu và biện pháp thực hiện. Trong văn kiện này, hai bên cam kết trao đổi thẳng thắn quan điểm về các vấn đề chính trị, an ninh, các vấn đề toàn cầu cùng quan tâm nhằm đi tới các kết quả mang tính xây dựng, đồng thời cam kết hợp tác chặt chẽ, hướng tới các đề xuất trên các lĩnh vực khác như ứng phó biến đổi khí hậu, tái thiết hậu xung đột trong khuôn khổ chương trình nghị sự của HĐBA LHQ, tiếp tục sử dụng ảnh hưởng và vị thế khu vực của mình để mang lại lợi ích thiết thực dài hạn cho nhau, theo đó, Anh sẽ giúp Việt Nam đạt được các mục tiêu ở EU, còn Việt Nam sẽ giúp Anh đạt được các mục tiêu ở ASEAN.

Việc triển khai thực hiện Thỏa thuận xây dựng “Quan hệ đối tác vì sự Phát triển” được thúc đẩy bằng các cuộc họp định kỳ hàng năm để đánh giá hiệu quả hoạt động hợp tác, đồng thời tìm kiếm các giải pháp

nhằm thực hiện các thỏa thuận một cách có hiệu quả. Để định hướng cho hoạt động hợp tác Việt-Anh, ngày 26-5-2011, tại Hà Nội, Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư Việt Nam Võ Hồng Phúc và Quốc vụ khanh Bộ Phát triển quốc tế Anh đã ký kết Văn bản điều chỉnh Thỏa thuận Quan hệ đối tác vì sự Phát triển giai đoạn 2011-2016, đánh dấu sự kết thúc giai đoạn một và hai nước chính thức bước vào giai đoạn hai của Thỏa thuận. Trong giai đoạn hai (2011-2016), Anh cam kết cung cấp cho Việt Nam 70 triệu bảng Anh để thực hiện các nội dung như: Mục tiêu Thiên niên kỷ trên các lĩnh vực như xóa đói giảm nghèo, giáo dục cơ bản, đấu tranh phòng chống HIV/AIDS; Quản lý nhà nước; Ứng phó với biến đổi khí hậu. Trong hợp tác ứng phó biến đổi khí hậu giữa hai nước còn bao hàm cả nội dung chuyển đổi nền kinh tế Việt Nam thành một nền kinh tế xanh, sạch.

Có thể nói, sự kiện Việt Nam và Vương quốc Anh xác lập mối quan hệ *Đối tác vì sự phát triển* đã đánh dấu một bước tiến lớn trong lịch sử quan hệ Việt-Anh. Mối quan hệ đối tác mới đã khẳng định, kế thừa được những thành quả hợp tác hiệu quả, thiết thực, tốt đẹp của mối quan hệ trong giai đoạn trước và được nâng lên tầm cao mới, vị thế mới, mang đặc trưng, tính chất mới, và thể hiện định hướng hành động mới vì lợi ích thiết thực, lâu dài của hai phía.

2. Trên cơ sở những thành tựu đã đạt được theo thỏa thuận xây dựng *Quan hệ đối*

tác vì sự phát triển Việt-Anh và xuất phát từ nhu cầu nâng quan hệ Việt-Anh lên một nấc thang mới, ngày 8/9/2010, tại Thủ đô London của Vương quốc Anh, Phó Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Ngoại giao Phạm Gia Khiêm, thay mặt Chính phủ Việt Nam, cùng Ngoại trưởng Anh William Hague ký kết Tuyên bố chung về việc thiết lập Quan hệ Đối tác chiến lược Việt- Anh. Đánh giá sự kiện này, Đại sứ Anh tại Việt Nam, Mark Kent đã khẳng định: "*Đó là sự mở rộng, đa dạng hóa và làm sâu sắc thêm quan hệ giữa hai nước trong mọi lĩnh vực*".

Việc hai nước ký Tuyên bố nâng mối quan hệ Việt-Anh lên thành "Quan hệ đối tác chiến lược" cho thấy sự phát triển nhanh chóng, chất lượng của quan hệ giữa hai nước cũng như nhận thức về tầm quan trọng của mối quan hệ này của lãnh đạo hai nước. Có thể nói, việc hai nước nâng mối quan hệ thành "đối tác chiến lược" đã tạo cơ sở pháp lý để mở rộng và phát triển quan hệ hợp tác Việt-Anh trên nhiều lĩnh vực, đặc biệt là hợp tác kinh tế. Cuộc gặp gỡ của gần 30 doanh nghiệp Anh với gần 30 doanh nghiệp Việt Nam nhằm trao đổi, tìm kiếm thông tin, ký kết các thỏa thuận hợp tác ngay sau khi lễ ký Tuyên bố "Quan hệ đối tác chiến lược" kết thúc là một ví dụ. Để triển khai mối quan hệ hợp tác Việt-Anh một cách có hiệu quả, đi vào thực chất, phù hợp với điều kiện của mỗi nước, Tuyên bố Đối tác chiến lược, trong khi khẳng định sẽ phát triển quan hệ một cách

toàn diện, cũng xác định 7 lĩnh vực mà hai nước ưu tiên hợp tác là: Chính trị-Ngoại giao; Các vấn đề toàn cầu và khu vực; Thương mại-Đầu tư; Hợp tác phát triển kinh tế-xã hội bền vững; Giáo dục-Đào tạo và Khoa học-Công nghệ; An ninh-Quốc phòng; Giao lưu nhân dân.

Trong lĩnh vực chính trị-ngoại giao, Tuyên bố nêu rõ: Chính phủ hai nước sẽ tăng cường các cuộc gặp gỡ và đối thoại thường xuyên, kể cả song phương và đa phương. Hai bên cũng cam kết sẽ tăng cường liên lạc qua điện thoại và hội nghị trực tuyến nhằm trao đổi về những vấn đề mà hai bên cùng quan tâm. Bên cạnh đó, Cơ chế Đối thoại chiến lược sẽ được tổ chức hai năm một lần với sự tham dự của các quan chức Bộ Ngoại giao hai nước và sẽ tổ chức luân phiên tại Hà Nội và London. Về đối ngoại đảng, hai bên hoan nghênh việc tăng cường các mối liên hệ giữa Đảng Cộng sản Việt Nam với đảng cầm quyền, các đảng phái chính trị khác của Anh cũng như với các cơ quan chính quyền của nước này. Trong hợp tác Nghị viện, hai nước hoan nghênh các cuộc gặp song phương, các mối hợp tác trong các diễn đàn đa phương và thể hiện mong muốn xây dựng các dự án chia sẻ kinh nghiệm lập pháp của mỗi nước. Ngoài ra, hai nước cũng cam kết sẽ tìm các cách thức phù hợp nhằm tăng cường mối liên hệ trực tiếp giữa các khu vực, các tỉnh của mỗi nước với nhau.

Điều đáng chú ý, đây là lần đầu tiên, Anh ký văn kiện về xây dựng quan hệ đối tác chiến lược với một quốc gia Đông Nam Á. Nhằm triển khai có hiệu quả quan hệ đối tác chiến lược Việt-Anh, tháng 1/2011, Thứ trưởng Ngoại giao Việt Nam Nguyễn Quốc Cường và Đại sứ Anh Antony Stokes đã ký "Kế hoạch hành động Việt-Anh năm 2011". Văn kiện này đã nêu ra nhiều đề xuất mới thuộc nhiều lĩnh vực nhằm cụ thể hóa 7 trụ cột của Tuyên bố Đối tác chiến lược như: Mở đường bay thẳng từ London tới thủ đô Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh và ngược lại; Thành lập và tiến hành tuyển sinh Đại học quốc tế Anh - Việt tại thành phố Đà Nẵng (đây là mô hình đào tạo quốc tế thứ hai sau trường Đại học Việt-Đức đang hoạt động tại thành phố Hồ Chí Minh); Hỗ trợ của Bộ Phát triển quốc tế Anh đối với các giải pháp chống tham nhũng của chính phủ Việt Nam và giao cho Thanh tra Chính phủ làm cơ quan chủ trì; Cung cấp các giải pháp phát triển cho Việt Nam trong huy động vốn và phát triển cơ sở hạ tầng... Ngoài ra, Việt Nam và Vương quốc Anh cũng sẽ tăng cường hợp tác trong các vấn đề khu vực và quốc tế như: tự do thương mại, cải cách thể chế, ngăn ngừa xung đột, chống phổ biến vũ khí...

Có thể nhận thấy rằng, việc triển khai xây dựng quan hệ đối tác chiến lược tuy mới ở những bước đi đầu tiên nhưng đã ghi nhận không chỉ quyết tâm, mà hơn thế là những

chương trình, dự án, kế hoạch hành động cụ thể, thiết thực, phản ánh và đáp ứng kịp thời nhu cầu hợp tác phát triển của hai nước. Đây là những dấu hiệu khả quan, những thành quả bước đầu đáng khích lệ, tạo điều kiện thuận lợi cho hai nước ngày càng có những bước tiến phù hợp, khắc phục được những nhân tố tiêu cực, trái chiều, bất lợi đối với mục tiêu dài hạn mà lãnh đạo hai phía đã cam kết là đưa *"Quan hệ Đối tác chiến lược ngày càng chuyển hóa từ cam kết chính trị thành thực tiễn sống động"*.

Cùng với những thành tựu song phương trong lĩnh vực chính trị-ngoại giao, hợp tác giữa hai nước trên các diễn đàn đa phương về lĩnh vực này cũng gặt hái được nhiều kết quả tích cực. Sau khi nước ta chính thức trở thành thành viên ASEAN, mối quan hệ giữa Việt Nam và Vương quốc Anh đã được bổ sung và hỗ trợ thêm bằng mối quan hệ ASEAN-EU và trong khuôn khổ ASEM. Việt Nam là thành viên chính thức và ngày càng có vai trò tích cực, quan trọng trong hoạt động của ASEAN. Qua những diễn đàn này, quan hệ chính trị Việt-Anh từng bước được phát triển và tăng cường. Nhiều cuộc tiếp xúc chính thức và bên lề các Hội nghị thượng đỉnh ASEM, các diễn đàn đối thoại trong ASEAN giữa lãnh đạo hai nước đã giúp cho hai bên tăng thêm sự hiểu biết lẫn nhau. Điều đó được thể hiện qua việc Anh cam kết ủng hộ Việt Nam sớm gia nhập WTO, tăng cường quan hệ với EU và ứng cử

ghé Ủy viên Không thường trực HĐBA LHQ khoá 2008-2009 những năm trước đây cũng như đang vận động các nước khác trong EU công nhận nền kinh tế thị trường của Việt Nam.

Việt Nam cũng như Vương quốc Anh đặc biệt quan tâm đến việc tăng cường quan hệ EU-ASEAN và hợp tác thúc đẩy ổn định chính trị và an ninh, phát triển kinh tế và xã hội tại mỗi khu vực. Hai nước đã tổ chức nhiều cuộc họp, trao đổi về các vấn đề khu vực cùng quan tâm. Các lĩnh vực trao đổi bao gồm việc xây dựng Cộng đồng ASEAN, tăng cường các thể chế đã được Hiến chương ASEAN xác lập, trong đó có Ủy ban Liên chính phủ ASEAN về quyền con người; thu hẹp khoảng cách phát triển trong ASEAN thông qua việc chia sẻ các kinh nghiệm tốt và hỗ trợ xây dựng năng lực.

Trong những năm gần đây, Việt Nam trên cương vị là Ủy viên Không thường trực HĐBA LHQ (2008- 2009) và Chủ tịch ASEAN (2010), nước Anh là Ủy viên thường trực HĐBA LHQ và là thành viên chủ chốt của EU, chính phủ hai nước đã có những cam kết và đã phối hợp chặt chẽ trên các diễn đàn đa phương, nhất là tại LHQ, ASEM, ASEAN-EU, WTO về nhiều vấn đề quốc tế quan trọng như: Biến đổi khí hậu; Tự do thương mại; Thực hiện Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ; Cải cách thể chế quốc tế như chương trình *"Một Liên hợp quốc"*;

Ngăn chặn xung đột; Không phổ biến vũ khí hạt nhân; Quyền con người...

Sau gần 40 năm kể từ khi thiết lập quan hệ ngoại giao (11/9/1973), quan hệ hợp tác Việt-Anh đã có bước phát triển nhanh chóng và vững chắc, đóng góp thiết thực vào sự phát triển chung của hai nước. Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi, quan hệ Việt-Anh trong thời gian tới cũng đứng trước không ít khó khăn, thách thức nhất định, thể hiện trên nhiều vấn đề, đó là: Sự chênh lệch lớn về trình độ phát triển giữa hai nước; Sự khác nhau về thể chế chính trị khiến cho hai nước cũng có sự khác biệt nhất định trong cách tiếp cận trên những vấn đề về chủ quyền quốc gia, dân chủ, nhân quyền. Mặc dù Chiến tranh Lạnh với tình trạng đối đầu giữa hai phe, hai khối theo ý thức hệ đã kết thúc, hòa bình, hợp tác và phát triển trở thành xu thế lớn của thời đại, song sự khác biệt về thể chế chính trị và hệ tư tưởng giữa Việt Nam và Anh đã gây ra những khó khăn nhất định trong lĩnh vực hợp tác chính trị song phương cũng như trên các diễn đàn, tổ chức quốc tế mà Việt Nam và Anh là những nước thành viên.

Tuy phía trước còn không ít khó khăn, song việc xây dựng và phát triển quan hệ đối tác chiến lược Việt-Anh là một bước tiến lớn, mở ra một chương mới trong quan hệ giữa hai nước. Với đà phát triển nhanh chóng và chất lượng, quan hệ được nâng lên không ngừng cả về chiều rộng lẫn chiều sâu, đặc

biệt nhờ sự quan tâm, coi trọng của lãnh đạo hai nước Việt Nam và Vương quốc Anh, có cơ sở để tin rằng, trong thập niên tới, Chính phủ và nhân dân hai nước sẽ khắc phục được những khó khăn, trở ngại, những nhân tố trái chiều, những diễn biến phức tạp của cả tình hình trong nước và quốc tế, tìm kiếm được những hình thức hợp tác linh hoạt, phù hợp với tiềm năng cũng như có những nội dung hợp tác phản ánh đúng lợi ích, nhu cầu phát triển của mỗi nước để chuyển hóa quan hệ Đối tác chiến lược từ tuyên bố chính trị thành hành động thực tiễn sinh động có giá trị chiến lược đối với sự phát triển của mỗi nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Ngoại giao (2011), *Thông tin cơ bản về Vương quốc Anh và Bắc Ailen và quan hệ với Việt Nam*, <http://www.mofahcm.gov.vn>
2. Bộ Ngoại giao (2010), *Tuyên bố chung về thiết lập quan hệ đối tác chiến lược Việt – Anh*, <http://www.mofahcm.gov.vn>
3. *Tầm nhìn chiến lược Anh – Việt tới năm 2013*, <http://ukinvietnam.fco.gov.uk>
4. Đinh Công Tuấn (2008): *"Mô hình phát triển xã hội và quản lý phát triển của Vương quốc Anh-Một số vấn đề lý thuyết"*. Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu, số 12.
5. Trần Nguyễn Tuyên, (2010), *Vương quốc Anh và Việt Nam thiết lập quan hệ đối tác chiến lược*, Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu, số 10.